

ДИНАМІКА

ЩОМІСЯЧНИЙ ВІСНИК ПРОГРАМИ «U-LEAD З ЄВРОПОЮ»
 ВИПУСК №4, СЕРПЕНЬ 2018

ЗМІСТ

Представники об'єднаних громад підвищують свої компетенції за допомогою ПТП, розроблених U-LEAD. Фото з архіву U-LEAD

Спеціальна стаття:
 Створення ЦНАП: що ми
 впроваджуємо в громадах?

Інтерв'ю: Вікторія Пипа

Динаміка децентралізації

Історія успіху:
 Іллінецька громада – шлях до
 чистого навколишнього
 середовища

Голоси «U-LEAD з Європою»

ВИХІДНІ ДАНІ

Відповідальні за публікацію:

Програма U-LEAD з Європою
 Бастіан Файгель, Камеран
 Худур

Редактори:
 Олена Молодцова
 Роланд Хакенберг

Написання та
 розповсюдження:
 Відділ моніторингу,
 висвітлення та управління
 знаннями U-LEAD

U-LEAD НАДАСТЬ ГРОМАДАМ ПАКЕТИ ТЕМАТИЧНОЇ ПІДТРИМКИ

Експерти Програми «U-LEAD з Європою» завершують роботу зі створення пакетів тематичної підтримки (ПТП), спрямованих на сприяння муніципалітетам у впровадженні високоякісних стандартів роботи. Ключова мета ПТП – надати можливість посадовим особам об'єднаних територіальних громад (ОТГ) як на рівні керівництва, так і на рівні спеціалістів підвищити рівень компетентності у сфері управління муніципалітетами.

«Це, без сумніву, сприятиме конкретній цілі U-LEAD посилити спроможності майбутніх, нових і вже створених ОТГ впроваджувати реформи децентралізації та регіональної політики», - сказав Бастіан Файгель, директор Програми «U-LEAD з Європою» від GIZ. Розробка ПТП координується у взаємодії з міжнародними організаціями та донорськими проектами, які працюють в Україні: SKL International, Ради Європи, ПРООН на сході України, DOBRE, DESPRO, Deloitte та проектом «Гендерно-орієнтоване бюджетування».

ФОКУС НА НАЙБІЛЬШ ЗАТРЕБУВАНИХ ПИТАННЯХ

Зосереджуючися на питаннях, які є найбільш затребуваними, Програма має намір посилити розвиток спроможності для підвищення професійної компетентності на муніципальному рівні. ПТП будуть впроваджені в усіх 24 областях восени. Вони є скоординованими зусиллями всіх відділів та

лідерів ОТГ, які працюють на менеджерських посадах. Розширені навчальні пакети пропонують поглиблене навчання спеціалістів. До вересня 2018 року концепції будуть перетворені на конкретні плани впровадження. Буде підписано контракти з широким спектром партнерів з реалізації, щоб здійснювати ПТП у всіх областях.

ПІДХІД, ОРІЄНТОВАНИЙ НА ГРОМАДЯН

Для того, щоб стати ефективною і спроможною ОТГ (Тематичний кластер 1), ПТП просуває стратегічне планування та менеджмент, управління людськими ресурсами, ефективне управління фінансами громади та відкриту комунікацію із залученими громадянами та людьми, які приймають рішення. Розробка та надання якісних муніципальних послуг (Тематичний кластер 2) включає в себе адміністративні послуги, послуги у сфері освіти, охорони здоров'я, а також заходи з безпеки та охорони. Найбільш важлива тема сприяння місцевому і регіональному розвитку (Тематичний кластер 3) поділена на економічний розвиток, просторове планування та розвиток інфраструктури, соціальну згуртованість та розвиток сільської місцевості. Завдяки чіткому зосередженню на конкретній підтримці кожного із цих пріоритетних напрямів шляхом ПТП, Програма «U-LEAD з Європою» реагує на основні проблемні питання реформи децентралізації в Україні, застосовуючи підхід, орієнтований на громадян.

груп U-LEAD. Для кожного з 12 ПТП створений «Основний навчальний пакет» для

ТЕМАТИЧНІ НАПРЯМИ

СТАНОВЛЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ТА СПРОМОЖНОЇ ОТГ

РОЗРОБКА ТА НАДАННЯ ВИСОКОЯКІСНИХ МУНІЦИПАЛЬНИХ ПОСЛУГ

СПРИЯННЯ МІСЦЕВОМУ ТА РЕГІОНАЛЬНОМУ РОЗВИТКУ

ВІКТОР ТИМОЩУК

ГОЛОВНИЙ ЕКСПЕРТ НАПРЯМУ З ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ НАДАДАННЯ АДМІНПОСЛУГ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ ПРОГРАМИ «U-LEAD З ЄВРОПОЮ»

ГАРНЕ ПЛАНУВАННЯ – ЗАПОРУКА УСПІХУ

«U-LEAD з Європою» продовжує роботу майже зі 150 громадами, що були вибрані в першому раунді Фази впровадження. За два місяці майже усі громади відвідано фахівцями Програми. Ця підготовча робота має надзвичайно цінне значення, адже перед тим як почати створення ЦНАП, складається індивідуальна модель надання адмінпослуг для кожної громади, виходячи з усіх її особливостей, потреб та можливостей.

При цьому ми намагаємося вирішити одночасно кілька задач: 1) забезпечити надання у ЦНАП громади найширшого переліку базових адмінпослуг; 2) зберегти територіальну доступність послуг для усіх мешканців ОТГ завдяки створенню віддалених робочих місць; 3) бути раціональними у видатках на ЦНАП. Ці задачі мають бути відображені на етапі складання ключового документа – Технічного завдання (ТЗ), з яким надалі працюватимуть Виконавці Програми і громада. Важливо, що вже на етапі відвідування громад представниками Програми, багато органів місцевого самоврядування отримали цінну практичну допомогу. В одних випадках це було стимулом впорядкувати документацію пов'язану з діяльністю ОМС. В інших були ухвалені нові рішення щодо вибору адекватнішого приміщення для ЦНАП, початку комунікації цих питань з мешканцями громади тощо.

В кожному аспекті діяльності ми завжди керуємося нашими цінностями: прозорість, стійкий розвиток, гендерна рівність та діємо відповідно до законодавчої бази, діючих угод та регуляторних норм. Отже, в цьому випуску «Динаміки» пропонуємо почитати інтерв'ю з головою Мокрокалігирської ОТГ на гендерну тематику та надихнутись історією Іллінецької громади в сфері управління відходами. Головна публікація цього випуску, тематичні пакети підтримки для громад, як найкраще підтверджує нашу злагожену та системну діяльність на шляху децентралізації.

До речі, [2-й відбір учасників Фази впровадження](#) вже оголошено. Ми віримо, що кожна наступна громада буде підтримувати високі стандарти 26 ЦНАП Початкової фази, які демонструють дуже добрий рівень інтегрованості послуг, надаючи в середньому понад 100 популярних адмінпослуг у ЦНАП, і поступово стають новим обличчям нашої держави.

U-LEAD У СВІТЛІ ОСТАННІХ НОВИН

КИЇВ

ПАРТНЕРСТВО З АСОЦІАЦІЄЮ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Підписано Меморандум про взаєморозуміння між Програмою «U-LEAD з Європою» та Асоціацією місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад». Співпраця буде спрямована на забезпечення оперативної підтримки процесу децентралізації в Україні та розширення можливостей об'єднаних територіальних громад. Програма «U-LEAD з Європою» та Асоціація співпрацюватимуть у наступних сферах: юридична експертна підтримка ОТГ; зміцнення і розвиток органів місцевого самоврядування; реалізація реформи децентралізації в Україні; зміцнення заходів з розвитку спроможності у питаннях, що пов'язані з місцевим самоврядуванням; поширення успішних практик у різних секторах.

За словами Бастіана Файгеля, директора Програми «U-LEAD з Європою» від GIZ, цей документ має на меті інституціалізувати поточну співпрацю з Асоціацією та визнати її однією з ключових зацікавлених сторін в Україні, що співпрацюють з Програмою з питань реформи децентралізації та місцевого розвитку.

ЧЕРНІГІВ

ПОСЛИ «ВЕЛИКОЇ СІМКИ» ОБГОВОРЮЮТЬ ВИКЛИКИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ З ГРОМАДАМИ

21 червня у Чернігівському Центрі розвитку місцевого самоврядування за підтримки Програми «U-LEAD з Європою» та Мінрегіону відбулася зустріч між Групою підтримки України послів країн «Великої сімки» і керівниками об'єднаних територіальних громад Чернігівської області.

Керівники об'єднаних територіальних громад мали можливість поділитися своїми досягненнями та успіхами, обговорити проблеми та виклики, з якими стикаються щодня. Вони розглянули питання розподілу землі, подвійності та потрійності рівнів влади в громадах-районах, недосконалості законів, пов'язаних з діяльністю ОТГ, реформування системи охорони здоров'я та освіти, розвитку туристичного потенціалу та залучення іноземних інвестицій.

Також послы країн «Великої сімки» разом з віцепрем'єром Геннадієм Зубком відвідали Центр надання адміністративних послуг в Кіптівській об'єднаній територіальній громаді. Кіптівський ЦНАП було модернізовано за підтримки Програми U-LEAD. Геннадій Зубко зазначив: «ЦНАП у Кіптівській ОТГ демонструє приклад сучасного, зручного обслуговування навіть у невеликій громаді з населенням у 5 тисяч жителів.

Сьогодні ЦНАП надає 97 послуг, там працює програмне забезпечення «Універсам послуг», включаючи від-далені робочі місця».

СТОКГОЛЬМ

SIDA РОЗПОЧАЛА ТЕНДЕР НА ВИКОНАВЦІВ ПРОГРАМИ «U-LEAD З ЄВРОПОЮ»

Шведське агентство з міжнародного розвитку (Sida) розпочало тендерну процедуру відбору виконавців для реалізації Фази впровадження наряду з покращення якості надання послуг для населення Програми «U-LEAD з Європою».

Виконавці будуть займатися безпосередньою роботою з громадами зі створення та модернізації ЦНАП у відібраних громадах. Запитання про тендер можна направляти до 31 серпня 2018 року. Останній строк подання заявок на участь – 10 вересня 2018 року. Детальна інформація про тендер доступна за [посиланням](#).

КИЇВ

ОБРАНО ДЕСЯТЬ ПІЛОТНИХ ГРОМАД ДЛЯ ВПРОВАДЖЕННЯ «ВУЛИК»

ІТ-система «Вулик» буде впроваджена в 10 пілотних ЦНАП до жовтня 2018 року, а до кінця 2020 року її запустять у понад 400 ЦНАП по всій Україні.

Інформаційна система «Вулик», відрізняється від своїх аналогів доступом до публічних реєстрів та обміну даних в онлайн-режимі через систему «Трембіта». Це дозволить прискорити процес надання адміністративних послуг для громадян та юридичних осіб у 10 разів.

За декілька місяців Вулик впровадять у пілотних ЦНАП, які були обрані шляхом відкритого конкурсу. ІТ система «Вулик» реалізується проектом EGOV4UKRAINE в рамках напрямку з покращення адмінпослуг для населення Програми «U-LEAD з Європою».

СТВОРЕННЯ ЦНАП: ЩО МИ ВПРОВАДЖУЄМО В ГРОМАДАХ?

В березні 2018 року команда з покращення якості надання адмінпослуг для населення «U-LEAD з Європою» розпочала Фазу впровадження, яка передбачає підтримку до 600 громад у створенні та модернізації ЦНАП до кінця 2020 року. Після того, як громада потрапила до списку зі 150 учасників, на неї чекає візит експертів, які визначають оптимальну модель ЦНАП та оцінюють реальні потреби у допомозі. В результаті візиту для кожної спроможної громади складається технічне завдання.

Технічне завдання є основоположним документом по створенню ЦНАП, по суті, це дорожня карта для громади. Маючи на руках ТЗ, громади вже можуть починати працювати та виконувати свої зобов'язання. Виконавці, які будуть займатися прямою роботою зі створення ЦНАП в громадах, також будуть планувати свою діяльність, спираючись на технічне завдання. Отже, наразі триває другий тур прийому заявок (до 31.08) та візити експертів в громади першого туру. Які висновки вже можна зробити? Задачі та мета Фази впровадження є актуальними та витребуваними українськими громадами – 246 заявок було отримано для участі в раунді 1, з них 88% учасників бажають отримати ПЗ для ЦНАП, 87% - комп'ютерну техніку, 81% - меблі, 66% - дизайн майбутнього ЦНАП, 10% - запиту на мобільний ЦНАП.

Як відомо, в Україні відкрито близько 750 ЦНАП, абсолютна більшість (454) це ЦНАП при райдержадміністраціях. За оцінками фахівців лише близько 5% із цих 454 є належними за інфраструктурою. Тому завданням держави і Програми є створення ЦНАП ОМС в райцентрах та/або створення «спільних ЦНАП». На практиці – це часто непростий політичний процес. В цьому випадку гарно працює синергія між різними частинами програми U-LEAD. Досвід показав, що ліквідації ЦНАП в РДА та створенню спільних ЦНАП можуть істотно сприяти ОДА і ЦРМС (прикладі – Житомирщина та Чернігівщина).

Зацікавлені до участі громади помітно одразу: вони намагаються досягти результату всіма методами. Залучають кошти субвенції з державного бюджету, у т.ч. й інфраструктурної, співпрацюють з іншими програмами міжнародної технічної допомоги, наприклад, із купівлі техніки та меблів у ЦНАП, розраховуючи, насамперед, на інституційну підтримку від U-LEAD, готові змінюватися та відкриті до спілкування. Так, бувають випадки, коли за результатами візитів обираються інші приміщення для ЦНАП, закладаються основи для міжмуніципального співробітництва та навіть змінюється інфраструктура громади. Найяскравішим прикладом з-поміж громад раунду 1 стала Устилузька громада, яка виділить додаткові кошти на ремонт доріг, якими планується їздити

мобільному ЦНАП.

ВІКТОРІЯ ПИПА
ГОЛОВА МОКРОКАЛИПІРСЬКОЇ ОТГ

ІНТЕРВ'Ю «U-LEAD З ЄВРОПОЮ» ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ТА ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ: «РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ВСІХ»

П:

Яка Ваша думка щодо ситуації з гендерною рівністю в Україні, у вашій громаді?

Я вважаю, що чоловіки себе вже показали протягом всієї історії людства, настав час і жінкам займатися державними питаннями та проявити свій потенціал у цьому напрямку. Наша громада – невелика, але, на мою думку, ситуація з гендерним балансом гарно відображає загальну картину в країні, коли у виконавчому комітеті ради працює більше 80% жінок, а в сільській раді переважають чоловіки, приблизний розподіл – 60/40.

П:

Чи використовували Ви гендерний підхід у самоврядуванні до участі в Програмі?

Намагалися. Але, в усіх громадах є дуже суттєвий фактор, що впливає на всі процеси без виключення – це брак кадрів. Я зацентрую, що це стосується буквально кожної сфери врядування на місцевому рівні. Також хочу додати, що насправді тема гендеру є дуже цікавою для мешканців. Так, тренінг на гендерну тематику для адміністраторів ЦНАП відбувся у вихідний день, але аудиторія була чи не найбільша за кількістю. Навіть ті, хто не має відношення до ЦНАП, захотіли послухати, про що буде йти мова.

П:

Що потрібно зробити на рівні громади та на рівні держави для покращення ситуації в цьому аспекті?

Не буду оригінальною, якщо скажу, що потрібно інтегрувати принципи гендерної рівності в навчальну програму, щоб маленькі громадяни з дитинства розуміли важливість цієї теми, а головне – корисність в повсякденному житті. На рівні держави, я вважаю, потрібно створити умови для збільшення кількості жінок-депутатів у Верховній Раді. Я не володію питанням досконало, проте впевнена, що в світовій практиці існують механізми для створення більш гендерно збалансованого парламенту.

П:

Як змінилося життя в громаді після відкриття ЦНАП?

Суттєво, адже мешканцям більше не потрібно їхати до району за послугами. Раніше у нас працював один адміністратор, який надавав 16 послуг. Зараз у ЦНАП чотири адміністратори надають 126 послуг в комфортних для всіх умовах. Окрім інституційної допомоги ми відремонтували приміщення ЦНАП, отримали нові меблі, техніку та програмне забезпечення. Але головне та найцінніше – це навчання персоналу. Ми б ніколи не знайшли на це ресурсів самостійно, тому я особливо вдячна Програмі за цю допомогу.

Запитання підготовлені комунікаційною командою напряму з покращення якості адмінпослуг для населення

ДИНАМІКА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

▶ ЗОСЕРЕДЖЕННЯ УВАГИ НА ПИТАННЯХ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

«Всі міжнародні донорські проекти спільно із професійними асоціаціями місцевого самоврядування, МінРегіону, Міністерства фінансів, Міністерства охорони здоров'я та Міністерства освіти і науки повинні направляти проекти пропозицій щодо формування бюджету на 2019 рік», зазначив Геннадій Зубко, Віце-прем'єр-міністр – Міністр регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства, на зустрічі Ради донорів з питань децентралізації в Україні, яка відбулась 17 липня.

На зустрічі основна увага була присвячена стану реалізації реформи місцевого самоврядування та результатам фінансової децентралізації, а також створенню фінансово стійких громад. Експерти Центрального офісу реформ за підтримки Програми

Нова теплиця КП «Добробут» в Іллінцях
Фото: архів Вінницького ЦРМС

ІЛЛІНЕЦЬКА ГРОМАДА – ШЛЯХ ДО ЧИСТОГО НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Іллінецька громада – шлях до чистого навколишнього середовища Проблема переробки побутових відходів сьогодні на часі у багатьох містах та селах. З початку 2018 року Україна зобов'язалася сортувати все сміття, а також розділяти його на три види: для повторного використання, для захоронення та

«U-LEAD з Європою» та Мінрегіону представили метод розрахунку фінансової спроможності майбутніх громад, які бажають долучитися до процесу об'єднання. Проекти міжнародної технічної допомоги також презентували основні моменти діяльності у сфері фінансової децентралізації та бюджетування.

За словами керівника Програм Співробітництва Представництва ЄС в Україні, співголови Ради донорів Беренда де Гроота, успіх територіальної децентралізації залежить напряду від бюджетної децентралізації. Він зазначив, що Рада донорів координує цю роботу і вже має декілька досліджень і моніторинг процесу фінансової децентралізації на місцях. Ці результати будуть враховані при напрацюванні пропозицій щодо внесення змін до бюджетного законодавства на 2019 рік.

ПРОГРЕС ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

За перше півріччя 2018 року доходи місцевих бюджетів зросли до 107,7 млрд грн. В порівнянні з аналогічним періодом 2017 року вони зросли на 23,8% або на 20,7 млрд гривень.

Місцеві бюджети отримали податку на доходи фізичних осіб - 63,3 млрд грн, що більше від надходжень за січень-червень минулого року на 13,6 млрд грн (+27,3%), плати за землю - 12,6 млрд грн (+2,3%), єдиного податку – 13,2 млрд грн (+28,4%).

Зростання відбулося у всіх регіонах України: від 223,2 млн грн - у Чернівецькій області, до 1,6 млрд - у Харківській. Бюджет міста Києва зріс на 3,3 млрд гривень. Найвищі темпи зростання - у Полтавській (+29,9%), Донецькій (+28 %), Тернопільській (+26,9%) областях.

По надходженнях від ПДФО найвищі темпи зростання - у Вінницькій (+31,1%), Хмельницькій (+30%), Житомирській (29,7%) областях.

УРЯД ВИЗНАВ СПРОМОЖНИМИ ЦЕ 72 ОТГ

11 липня 2018 року на засіданні Уряду було визнано спроможними ще 72 громади, в яких перші вибори відбулися 24 грудня 2017 р. та 29 квітня 2018 р., а також громади, утворені навколо населених пунктів, що визначені перспективними планами формування територій громад областей як адміністративні центри ОТГ.

Відтепер вони зможуть повноцінно здійснювати свої самоврядні повноваження, а також мають можливість добровільного приєднання до цих ОТГ.

На сьогодні по Україні визнано спроможними вже 653 ОТГ. Нагадаємо, що на цей час утворено 753 ОТГ, 48 з яких очікують рішення ЦВК про проведення перших виборів.

утилізації. Тож кожна громада, що піклується про чисте довкілля та ефективне господарювання намагається запровадити на своїй території сучасні методи благоустрою.

На початку свого створення у 2016 році, Іллінецька громада у Вінницькій області отримала у спадок від району слабе комунальне господарство та проблему зі стихійними сміттєзвалищами, що впродовж років утворились на околицях міста – тонни сміття через необережність час від часу займалися і забруднювали навколишнє середовище. Занепокоєння мешканців міста, санітарно-екологічних служб викликала якість води та повітря, екологічний стан на території громади потребував профільного втручання.

Експерти Вінницького Центру розвитку місцевого самоврядування допомогли фахівцям Іллінецької міської ради та спеціалістам з муніципальних послуг у процесі ефективного планування, привернення уваги до проблеми та використання коштів місцевого бюджету з метою вирішення проблеми забруднення навколишнього середовища.

Завдяки їх роботі в громаді було створено КП «Добробут», яке обслуговує місто та всі 22 населені пункти громади. На початковому етапі громада вклала у сферу благоустрою 1 250 тис грн – 500 тис грн з міського бюджету та залучені кошти Фонду охорони навколишнього середовища - 750 тис грн. Ці гроші були спрямовані на оновлення парку сміттєвозних машин та встановлення контейнерів для збирання пластику, який утилізується, а отримані кошти спрямовуються на благоустрій. Підрозділом КП «Добробут» стало нове тепличне господарство, яке професійно займається озелененням міста. Завдяки створенню комунального підприємства збільшилась кількість робочих місць з 40 до 90, населення привчається до сумлінного сортування і збору сміття. Наступним кроком Іллінецької громади стане відкриття сміттесортувального комплексу наприкінці 2018 року. На цей проект з бюджету громади спрямовано 15 млн грн.

Володимир Ящук, голова Іллінецької ОТГ, очікує в майбутньому надходжень приватних інвестицій у переробку відходів та інші сектори: «Інвестори повинні бачити наш позитивний розвиток, наш людський потенціал та плани. Тоді вони прийдуть до нас самі», - вважає він.

Фізичне створення ЦНАП в ОТГ

вартість будівництва та ремонтних робіт за результатами Початкової Фази Програми «U-LEAD з Європою»

МОБІЛЬНИЙ ЦНАП

• 50 000 євро

Вартість мобільного ЦНАП (переобладнання авто та закупівля устаткування)

• 3 місяці

Час переобладнання автомобіля під мобільний ЦНАП

РЕМОНТ

• 231 євро

Середня вартість 1 м² ремонту будівлі ЦНАП з використанням енергоефективних технологій

• 172 євро

Середня вартість 1 м² ремонту будівлі ЦНАП

БУДІВНИЦТВО

• 755 євро

Вартість 1 м² будівництва енергоефективного ЦНАП класу В

• 640 євро

Вартість 1 м² будівництва енергоефективного ЦНАП класу С

• 4,5 місяці

Середній час будівництва енергоефективного ЦНАП

Мобільний ЦНАП

ЦНАП Миколаївської ОТГ

ЦНАП Полонської ОТГ

Інтер'єр ЦНАП Миколаївської ОТГ

ГОЛОСИ U-LEAD

Сьогодні наше спільне завдання – забезпечити стабільність та гарантувати фінансування місцевих бюджетів, що забезпечить подал ьший розвиток децентралізації і реалізацію проектів у сфері освіти, охорони здоров'я, соціальних та адміністративних послуг.

Геннадій Зубко,
Віце-прем'єр-міністр – Міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України

Україна швидко інтегрується в європейський простір. І той факт, що ми вже можемо запроваджувати найкращі практики децентралізації країн-членів ЄС, а не чекати ще 20-30 років, є дуже позитивним.

Аскад Ашурбеков,
експерт з питань децентралізації, Запорізький Центр розвитку місцевого самоврядування

Дуже зручно стало добиратися до ЦНАПу. Раніше ми їздили в район. По дорозі туди в нас там міст був упав, треба було об'їжджати багато кілометрів. Тобто щоб мені отримати довідки на дітей, я їхала на весь день: зранку виїжджала ідесь ввечері тільки поверталась. Зараз дуже зручно, до того ж приємно, що, як тільки довідки готові, мене набирають по телефону і повідомляють, що я вже можу їх забирати.

Мирослава Бурбан,
домогосподарка, Новострілищанська громада

Сам я не ходив в новий ЦНАП, але чую, що люди говорять. Дуже близько до людей, раніше їздить треба було, а зараз все поряд, всі задоволені.

Юрій Дрибас, водій шкільного автобуса,
Єрківська громада

Ця публікація була підготовлена за підтримки Європейського Союзу та його держав-членів Данії, Естонії, Німеччини, Польщі та Швеції. Зміст цієї публікації є винятковою відповідальністю її авторів та не може жодним чином розглядатися як такий, що відображає позицію Європейського Союзу чи його держав-членів Данії, Естонії, Німеччини, Польщі та Швеції.

© U-LEAD with Europe, 2018

Щоб відписатися від розсилки щомісячного бюлетеню «Динаміка», перейдіть, будь ласка, за даним [посиланням](#).

Сайти: u-lead.org.ua, decentralisation.gov.ua
Facebook: facebook.com/ULEADwithEurope
Адреса: Дім децентралізації, Україна, 01001, м.Київ,
вул. Велика Житомирська, 20 (4 поверх)

Телефон: (+380 44) 581 27 99
Email: pr@u-lead.org.ua

THE MINISTRY OF REGIONAL DEVELOPMENT
CONSTRUCTION, HOUSING
AND COMMUNAL SERVICES

